

ČISTÁ
ENERGIE
ZÍTRKA

2024
MĚSÍČNÍ BULLETIN

Energetika > EU 11

Z obsahu:

- Priority nové Evropské komise
- Ruské dodávky plynu
- Budapeštské prohlášení

[ENERGETICKÁ
POLITIKA EU](#)

[ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ](#)

[EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI](#)

[PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU](#)

[O ČEM SE MLUVÍ](#)

[UDÁLO SE V BRUSELU](#)

[FAQ](#)

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

Evropský parlament na svém plenárním zasedání ve Štrasburku potvrdil složení nového kolegia komisařů Evropské komise. Nová Komise tak začne pracovat od 1. prosince pod vedením staronové předsedkyně Ursuly von der Leyen a bude mít 100 dnů na předložení avizovaných iniciativ.

V debatě před hlasováním Leyen oznámila, že prvním úkolem bude na základě Draghiho zprávy vypracovat „kompas pro konkurenceschopnost“. Zároveň potvrdila záměr předložit návrh čisté průmyslové dohody (Clean Industrial Deal). Koordinací práce na tomto sdělení je pověřena výkonná místopředsedkyně pro čistou, spravedlivou a konkurenceschopnou transformaci Teresa Ribera. Její portfolio zahrnuje nelehký úkol realizovat naplnění cílů stanovených v Zelené dohodě a zároveň zajistit podmínky pro konkurenceschopnost evropských společností. V rámci svých povinností Ribera také ponese odpovědnost za modernizaci politiky hospodářské soutěže EU. Začátkem listopadu prezidentí a premiéry členských zemí EU na neformální Evropské radě podepsali Budapeštské prohlášení. V nové dohodě pro konkurenceschopnost Evropy specifikují kroky, které by měly vést k řešení aktuálních výzev, a apelují na urychlené přijetí rozhodných opatření. Mimo jiné deklarují odhodlání vybudovat skutečnou energetickou unii s plně integrovaným a propojeným trhem s energií. Naplnění ambiciózních cílů bude vyžadovat rozsáhlé investice. V této souvislosti projevili lídři EU připravenost prozkoumat všechny nástroje: víceletý finanční rámec, unii kapitálových trhů k mobilizaci soukromého financování a zapojení Evropské investiční banky. Na globální úrovni byla pozornost věnovaná klimatické konferenci OSN COP29, která se konala v ázerbájdžánském Baku. Strany Rámcové úmluvy OSN se dohodly na navýšení klimatické pomoci pro rozvojové země. Zároveň ukončili dlouhodobou patovou situaci a uzavřely jednání ohledně článku 6 Pařížské dohody o globálních trzích s uhlíkem.

Příjemné čtení přeje

Zuzana Krejčířiková

ČEZ, a. s. Public Affairs,
Duhová 2/1444, Praha, 140 53
publicaffairs@cez.cz

Zuzana Krejčířiková, ředitelka útvaru Public Affairs |
Eva Boudová | Lucie Horová | Michal Jedlička |
Daniel Měsíc | Tomáš Pirkl | Karolína Ryšavá |
David Števík |

Bulletin je šířen pouze v elektronické podobě a
bezplatně.

Texty a informace obsažené v tomto bulletinu jsou považovány za zdroj informací v rámci Skupiny ČEZ a širší veřejnosti. Rozmnožování těchto informací a textů je povoleno za podmínky, že je uveden jejich zdroj. Informace a texty vychází z údajů dostupných v době vydání tohoto bulletinu. Public affairs neručí za správnost a úplnost informací. | Obrázky použité v tomto bulletinu pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise, Evropské rady, Evropského parlamentu a serverů Pixabay.com, Pexels.com, Freeimages.com, či vytvořeny za pomoci umělé inteligence BING AI.

[ENERGETICKÁ
POLITIKA EU](#)[ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ](#)[EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI](#)[PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU](#)[O ČEM SE MLUVÍ](#)[UDÁLO SE V BRUSELU](#)[FAQ](#)[PRIORITY NOVÉ
EVROPSKÉ KOMISE](#)

PRIORITY NOVÉ EVROPSKÉ KOMISE

Evropský parlament potvrdil složení nového kolegia komisařů Evropské komise. Dohody bylo dosaženo po komplikovaném jednání mezi jednotlivými politickými frakcemi. Nová Komise tak může začít pracovat pod vedením staronové předsedkyně Ursuly von der Leyen od 1. prosince. Během slyšení v Evropském parlamentu, která probíhala od 4. do 12. listopadu, představili nominovaní kandidáti priority Komise pro nadcházející období.

Největší výhrady měla frakce Evropské lidové strany (EPP) ke španělské kandidátce sociálních demokratů (S&D), kterou je Teresa Ribera. Její pozice v nové Komisi bude přitom klíčová. Stane se výkonnou místopředsedkyní pro čistou, spravedlivou a konkurenceschopnou transformaci. Ponese odpovědnost za politiku hospodářské soutěže. Jejím úkolem bude realizovat ambiciózní vizi dosažení cílů stanovených v Zelené dohodě prostřednictvím silné a konkurenceschopné EU.

Během slyšení před europoslanci potvrdila

bývalá místopředsedkyně španělské vlády a ministryně pro ekologickou transformaci ambice EK v oblasti klimatických cílů. Prosazovala urychlení ekologické transformace a posílení schopnosti EU vypořádat se s výkyvy počasí, které jsou stále častější. Při obhajování Zelené dohody trvala zejména na nutnosti implementace stávajících právních předpisů. Zároveň potvrdila že Komise během prvních 100 dnů mandátu předloží návrh čisté průmyslové dohody (Clean Industrial Deal).

V nových rolích potvrdili europoslanci také dva nastupující komisaře odpovědné za oblast energetiky a klimatu. Dana Jørgensena, jehož portfolio zahrnuje energetiku a bydlení, a Wopke Hoekstru jako komisaře pro klima, uhlíkovou neutralitu a čistý růst.

Dan Jørgensen, který prostředím Evropského parlamentu dobře zná, sám byl jeho členem téměř deset let (2004 až 2013), působil před europoslanci uvolněně. V úvodu slyšení konstatoval, že energetická politika je v centru výzev, kterým Evropa v současnosti čelí, a to včetně konkurenceschopnosti, bezpečnosti, změny klimatu či sociální spravedlnosti. Za jednoznačnou prioritu v oblasti energetiky označil řešení cen energií a v této souvislosti potvrdil předložení akčního plánu pro dostupné ceny energie.

Ve snaze snížit ceny energií (což Jørgensen považuje za zásadní s ohledem na zajištění

konkurenceschopnosti EU se Spojenými státy a Čínou) se hodlá zaměřit na obnovitelné zdroje a energetickou účinnost, posílení infrastruktury, digitalizaci, rychlejší povolování a nové technologie. Důraz přitom klade na implementaci dosud přijatých předpisů. Zároveň avizoval přípravu akčního plánu elektrifikace, včetně plánu postupu na úplné ukončení dovozu ruských fosilních paliv, a plánu investic do čisté energie.

Značnou pozornost během tzv. grilování europoslanci věnovali dotazům ohledně postoje nominovaného komisaře k jaderné energii. Jørgensen ujistil, že jaderná energie je nezbytná pro dosažení energeticko-klimatických cílů, a i nadále zůstane nedílnou součástí evropského energetického mixu. Nicméně vyjádřil přesvědčení, že není na EU, aby financovala výstavbu jaderných reaktorů. V souladu s nominačním dopisem hodlá podporovat vývoj nové generace malých modulárních reaktorů (SMR). Jørgensen také potvrdil, že avizovaný návrh čisté průmyslové dohody bude respektovat princip technologické neutrality. Zároveň slíbil, že začne pracovat na aktualizaci programu PINC (Nuclear Illustrative Programme).

Pokračovat ve svém mandátu bude komisař Wopke Hoekstra, jehož portfolio nyní zahrnuje klima, uhlíkovou neutralitu a čistý růst. Ve svém úvodním projevu uvedl, že opatření na ochranu

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

PRIORITY NOVÉ
EVROPSKÉ KOMISE

klimatu nemohou existovat bez zajištění konkurenceschopnosti, což platí i naopak. Stanovil čtyři pilíře svého portfolia: konkurenceschopnost EU, opatření v oblasti klimatu, spravedlivý přechod a mezinárodní hledisko.

Mezi jeho hlavní sdělení prezentované europoslancům patřilo prohlášení, že není možné ustoupit od stávajících klimatických cílů a souvisejících opatření, a to s argumentem, že průmysl potřebuje předvídatelnost. Zároveň zdůraznil svou podporu pro klimatický cíl do roku 2040 pro snížení emisí CO₂ o 90 % (ve srovnání s rokem 1990). Zdůraznil, že snižování byrokracie neznamená oslabení klimatických závazků.

Pokud jde o zachycování, využívání a skladování uhlíku, poukázal na skutečnost, že ačkoliv tyto technologie budou pro těžký průmysl důležité, nemohou nahradit samotné snižování emisí. Zároveň podpořil evropský systém pro obchodování s emisemi, včetně zavedení ETS2 pro dopravu a vytápění do roku 2027, a zdůraznil, že nedojde k žádným odkladům.

Ve svém portfoliu má Hoekstra také daně, přičemž má dohlížet na to, aby daňový systém hrál klíčovou roli při podpoře konkurenceschopnosti EU. Před europoslanci podpořil přijetí směrnice o zdanění energie (ETD), což je poslední část **balíčku Fit for 55**, která ještě nebyla přijata. Prosazuje potřebu

diferencovaného zdanění a vyšší daně na fosilní paliva než na obnovitelné zdroje.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU**ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ**EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

RUSKÉ DODÁVKY PLYNU

RUSKÉ DODÁVKY PLYNU

Rakouská energetická společnost OMV uvedla, že ruská státní společnost Gazprom zastavila dodávky plynu do Rakouska. Gazprom ukončení dodávek ruského plynu avizoval společnosti OMV, která plyn odebírá.

Rozhodnutí ruské státní společnosti je reakcí na oznámení OMV, že pozastaví platby za ruský plyn, aby získala částku, která jí byla přiznána v arbitráži. Za nepravdivé dodávky plynu a jejich úplné přerušování do Německa (německé dceřiné společnosti OMV) v srpnu 2022 soud přiznal OMV odškodné ve výši 230 milionů eur.

Rakouský kancléř Karl Nehammer spotřebitele ujistil, že zastavení ruských dodávek plynu nikoho neohrozí, protože země je na tuto situaci připravena a má zajištěné alternativní dodávky. Rakouské zásobníky plynu jsou aktuálně **naplněny** na 90 % (stav k 26. 11. 2024).

Přerušování dodávek plynu do Rakouska tak urychluje blížící se konec toků ruského plynu do Evropy. Ukrajina avizuje, že neprodlouží tranzitní dohodu s Gazpromem po lednu 2025. Záměrem je připravit Rusko o zisky, které používá na financování agrese proti Ukrajině.

Před invazí Ruska na Ukrajinu činil podíl ruského

plynu na evropském dovozu cca 40 %. Většina evropských zemí již svoji závislost na ruském plynu ukončila a našla alternativní zdroje, včetně zkapalněného zemního plynu (LNG). Po zastavení dodávek plynu do Rakouska zůstávají stále dvě členské země EU, které prostřednictvím plynovodů odebírají významné objemy ruského plynu, a to Maďarsko a Slovensko. Přičemž Maďarsko v říjnu podepsalo s Gazpromem dohodu, která umožňuje využití plynovodu TurkStream.

Podle **zprávy** o stavu energetické unie EU činí podíl ruského plynu na celkovém dovozu stále 18 %. Na říjnovém zasedání Rady pro energetiku vyjádřila v této souvislosti komisařka Kadri Simson určité znepokojení a zdůraznila, že jsou vytvořeny všechny předpoklady, aby se členské státy od ruského plynu zcela odklonily. Ujistila přitom, že terminály LNG mají dostatečnou kapacitu a existují alternativní zásobovací trasy. Nicméně zůstává skutečností, že některé členské země EU odebírají ruský LNG dovážený námořní cestou. Jde především o Francii, ale také Belgie a Španělsko.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

FINANCOVÁNÍ
PŘIPRAVENÉ
NA BUDOUCNOST

FINANCOVÁNÍ PŘIPRAVENÉ NA BUDOUCNOST

Evropa potřebuje masivně investovat do své konkurenceschopnosti, aby udržela krok s rostoucími ekonomikami USA a Číny. Mario Draghi ve své zprávě odhaduje tyto investiční potřeby na 750 až 800 miliard eur ročně. Uvádí, že EU v relativně krátké době potřebuje navýšit investice do přeshraniční infrastruktury, dekarbonizace či digitálních inovací.

Otázku zajištění veřejných i soukromých investic diskutovali nejvyšší představitelé členských států EU během neformálního zasedání Evropské rady. Diskuse na toto téma zatím nemá konkrétní výstup. Prezidenti a premiéři členských států EU se zatím shodli na ochotě prozkoumat a využít všechny nástroje, tj. víceletý finanční rámec (VFR) coby základní prostředek pro realizaci strategických priorit, unii kapitálových trhů k mobilizaci soukromého financování a větší zapojení Evropské investiční banky.

Evropský parlament již zahájil diskusi o víceletém finančním rámci po roce 2027. Den před slyšením nominovaného komisaře pro

rozpočet Poláka Piotra Serafina proběhla ve Výboru pro rozpočet (BUDG) debata s prezidentkou Evropské investiční banky (EIB) a prezidentem Evropského účetního dvora. Poznatky z této rozpravy budou využity při přípravě zprávy z vlastní iniciativy (INI), ve které europoslanci hodlají prezentovat své priority a očekávání pro příští VFR. Zveřejnění zprávy INI je plánováno na únor příštího roku tak, aby Evropská komise při přípravě návrhu VFR měla k dispozici postoj Evropského parlamentu.

V rámci debaty s prezidentkou EIB se ožývaly argumenty pro zjednodušení příštího VFR. Dalším tématem byla flexibilita rozpočtu EU. Uplynulé období ukázalo, že rozpočtový proces musí mít schopnost reagovat na měnící se potřeby. Evropský parlament také dlouhodobě usiluje o posílení nových vlastních zdrojů. V květnu loňského roku přijal **usnesení**, které obsahuje celou škálu možností, včetně daně z kryptoměn či zdanění finančních transakcí. Aktuálně na schválení Radou **čekají** tři nové vlastní zdroje: výnosy odvozené ze systému EU ETS, přínosy z mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích (CBAM) a vlastní zdroj na základě přerozdělení zisků velkých nadnárodních společností. Balíček vlastních zdrojů Komise předložila v prosinci 2021 a doplnila v červnu loňského roku.

Návrh nového víceletého finančního rámce na roky 2028 až 2035 předloží Evropská komise

v polovině příštího roku. Ve svém programovém prohlášení předsedkyně EK von der Leyen vyjádřila přesvědčení, že rozpočet EU by měl být do budoucna modernizován a posílen. Za nutné považuje především větší sladění s prioritami a cíli EU a zjednodušení rozpočtu s menším počtem programů, včetně plánu pro každý členský stát. V souladu s prioritami nadcházejícího období Komise hodlá předložit návrh na nový Fond pro konkurenceschopnost, který bude zaměřen především na strategické technologie. Fond by měl primárně podpořit důležité projekty společného zájmu (IPCEI). Dlouhodobý rozpočet EU bude muset také pokrýt splácení dluhů spojených s plánem obnovy (NextGenerationEU) a Evropská komise počítá s investicemi do bezpečnosti a obrany, resp. s podporou investic do špičkových technologií v oblasti obrany.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

BUDAPEŠŤSKÉ
PROHLÁŠENÍ

BUDAPEŠŤSKÉ PROHLÁŠENÍ

Prezidenti a premiéři členských států EU se sešli na neformálním zasedání Evropské rady dne 8. listopadu, dva dny po skončení amerických prezidentských voleb. Jednali o zahraniční politice, včetně vztahů mezi EU a USA a o dalších plánech EU na řešení ekonomických otázek. Výsledkem jednání je **Budapešťské prohlášení o Nové dohodě pro konkurenceschopnost Evropy.**

Jednání na téma konkurenceschopnosti EU se účastnil autor zprávy o budoucnosti evropské konkurenceschopnosti Mario Draghi a prezidentka Evropské centrální banky Christine Lagarde. Vedoucí představitelé EU se shodli, že Draghiho zpráva spolu se zprávou Enrica Letty nazvanou „Mnohem více než trh“ budou podkladem z něhož budou vycházet při definování opatření pro posílení konkurenceschopnosti.

Prohlášení specifikuje kroky, které by měly vést k řešení aktuálních výzev, a apeluje na urychlené přijetí rozhodných opatření. V první řadě klade důraz na zajištění plně fungujícího jednotného trhu. Zástupci členských států

ukládají Evropské komisi, aby do června 2025 předložila komplexní strategii pro prohloubení jednotného trhu. Zároveň se shodli na nutnosti dokončení unie kapitálových trhů.

S ohledem na cíle energetické suverenity a klimatické neutrality zdůrazňují vedoucí představitelé EU odhodlání vybudovat skutečnou energetickou unii s plně integrovaným a propojeným trhem s energií. Podmínkou je dekarbonizace energetického mixu. Zároveň avizují přijetí opatření k řešení situace vyplývající z vysokých a kolísavých cen elektřiny v EU.

Zástupci členských států EU se dále vymezili proti přílišné byrokracii. Vyzývají k podstatnému snížení administrativní zátěže pro podniky. Evropská komise by v prvním pololetí letošního roku měla v této souvislosti předložit konkrétní návrhy.

Zajištění konkurenceschopnosti EU je propojené s podporou výzkumu a inovací. Budapešťské prohlášení deklaruje připravenost pracovat na návrhu Enrica Letty ohledně páté svobody vnitřního trhu, která má zajistit volný pohyb výzkumu, inovací a vzdělání.

Co se týká zajištění **finančních prostředků**, které jsou podle Draghiho zprávy potřebné k tomu, aby EU plnila své cíle, prohlášení neuvádí detailnější pokyny. Lídři EU pouze projevili připravenost prozkoumat všechny nástroje, tj. víceletý finanční rámec, unii kapitálových trhů k mobilizaci soukromého financování a zapojení Evropské investiční banky.

V závěru Budapešťského prohlášení signatáři vyjádřili přesvědčení, že potřeba jednotného postupu nebyla nikdy naléhavější.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU**O ČEM SE MLUVÍ**

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

COP29

COP29

Ve dnech 11. až 22. listopadu se v ázerbájdžánském Baku uskutečnila klimatická konference OSN COP29. Po nelehkém vyjednávání se strany Rámcové úmluvy OSN dohodly na navýšení klimatické pomoci pro rozvojové země.

Dohoda z Baku stanoví nový globální cíl kombinovaného financování, kterým je do roku 2035 nasměrovat na ochranu klimatu do rozvojového světa 1,3 bilionu dolarů ročně. V rámci tohoto širšího cíle se rozvinuté země zavázaly zaplatit nejméně 300 miliard dolarů ročně na pomoc chudším zemím. Pro EU nebo členské státy není stanoven žádný konkrétní podíl na této částce.

Nový cíl tak nahradí předchozí závazek rozvinutých zemí poskytovat od roku 2020 do roku 2025 chudším zemím 100 miliard dolarů ročně. Tento závazek se poprvé podařilo naplnit v roce 2022. Zatímco představitelé chudších zemí novou dohodu kritizují jako nedostatečně ambiciózní, zástupci EU či Velké Británie ji vnímají jako „realistickou“ a zdůrazňují, že předchozí závazek se trojnásobil.

Dohoda zároveň vybízí rozvojové země, aby na dobrovolném základě k cíli financování přispěly. To umožňuje zemím, jako je Čína, aby přispívaly, či své příspěvky navýšily, aniž by byl jejich status rozvojových zemí překlasifikován.

Konference COP29 také ukončila dlouhodobou patovou situaci a uzavřela jednání ohledně článku 6 **Pařížské dohody** o globálních trzích s uhlíkem. Dohoda tak umožní obchodování s emisemi CO2 mezi jednotlivými státy a globální trh dozorovaný OSN.

Průběh vyjednávání byl ovlivněn složitou geopolitickou situací, prohlubujícími se rozdíly mezi bohatšími a chudšími státy i prezidentskými volbami ve Spojených státech. Podle dostupných **informací** již tým nastupujícího prezidenta Donalda Trumpa připravuje odstoupení od Pařížské dohody.

Evropskou unii na konferenci COP29 zastupoval komisař pro oblast klimatu Wopke Hoekstra, který potvrdil všechny závazky Evropské unie v oblasti klimatu, včetně závazku na ztrojnásobení podílu obnovitelných zdrojů energie a zdvojnásobení energetické účinnosti do roku 2030.

Finální dokument COP29 pokládá základy pro příští klimatickou konferenci OSN, kterou bude v roce 2025 **hostit** brazilské město Belém.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

FINANCOVÁNÍ
NOVÝCH JADERNÝCH
ELEKTRÁREN

FINANCOVÁNÍ NOVÝCH JADERNÝCH ELEKTRÁREN

Konference pořádaná francouzským Stálým zastoupením při EU pořádaná 19. listopadu se soustředila na možnosti financování nové jaderné výstavby v EU. Akce se uskutečnila v návaznosti na tematickou zprávu OECD Nuclear Energy Agency (NEA). Nosným tématem bylo, jak zajistit dostatečné investice do jaderného sektoru, aby mohl přispět k dosažení klimatických cílů EU a bezpečnosti dodávek při zachování stabilních a dostupných cen pro evropské domácnosti a průmysl.

Úvodní řečníci zdůraznili význam jaderné energetiky v kombinaci s obnovitelnými zdroji energie pro dosažení uhlíkové neutrality. Clément Piquemal ze Stálého zastoupení Francie při EU připomněl, že Evropská komise stále více uznává roli jádra. Podle něj je nyní klíčové zajistit dostatek financí na rozvoj sektoru, přičemž hlavní důraz by měl být kladen na spolupráci mezi veřejnými a soukromými investory.

Luc Kueny z francouzského ministerstva energetiky zdůraznil, že efektivní modely, jako jsou Contracts for Difference (CfD) nebo dlouhodobé odběratelské smlouvy (PPAs), mohou snížit volatilitu cen a přilákat investory. Zkušenosti z ČR nebo Velké Británie, kde byl model CfD schválen Evropskou komisí, by mohly urychlit obdobné procesy v dalších zemích. Rovněž vyzdvihl potřebu zakotvení jádra v taxonomii udržitelných financí a důležitost podpory jaderného průmyslu, který musí prokázat schopnost dodržet termíny a rozpočet při výstavbě.

Marc Berthelemy z OECD NEA upozornil, že pokud má být kapacita jaderné energetiky ztrojnásobena, bude potřeba investovat až 100 miliard eur ročně. Hlavním problémem zůstává vysoká cena kapitálu, která brzdí investice, a to zejména u prvních projektů svého druhu (FOAK). Berthelemy zdůraznil, že pro přilákání soukromého kapitálu je nezbytné minimalizovat sentiment investičního rizika pro soukromé investory a podpořit škálovatelnost technologií. Podle něj by EU měla nejen podporovat konkrétní projekty, ale také vytvořit rámec pro financování celých jaderných flotil.

V panelové diskusi k podpoře inovací a nových technologií mimo jiné zaznělo, že malé modulární reaktory (SMR) představují příležitost, jak přivést soukromé investice do jádra. SMR sice čelí menším rizikům než velké

elektrárny, ale i tak vyžadují veřejnou podporu, například ve formě daňových úlev nebo státních garancí. Současné financování jaderného výzkumu je však nedostatečné a neodpovídá významu jádra pro dekarbonizaci, uvedla Elisabetta Rizotti (Newcleo).

Jak připomněl Dan Brozina ze slovinského Stálého zastoupení při EU, členské státy sdružené v jaderné alianci podporují jádro na státní úrovni. Klíčový úkol však leží na průmyslu, který musí ukázat, že je schopen realizovat zajištění 150 GW kapacity, ke které se jaderná aliance přihlásila. Zástupkyně Evropské komise (DG ENER a DG COMP) zopakovaly závazek k technologické neutralitě a fakt, že již minulá Komise vytvořila pozitivní rámec pro jádro prostřednictvím nástrojů jako jsou taxonomie, umožnění CfD v rámci revize pravidel uspořádání trhu s elektřinou či zahrnutí jádra do nařízení o průmyslu pro nulové čisté emise (Net-Zero Industry Act – NZIA).

Konference potvrdila, že jaderná energetika bude hrát nezastupitelnou roli v evropské energetické transformaci, ale její rozvoj bude vyžadovat masivní mobilizaci financí, regulatorní jistotu a spolupráci mezi veřejným a soukromým sektorem.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

WORLD ENERGY
OUTLOOK 2024

WORLD ENERGY OUTLOOK 2024

V říjnu vydala Mezinárodní agentura pro energii (IEA) svůj tradiční přehled aktuálních trendů a očekávaného vývoje světové energetiky, nazvaný World Energy Outlook (WEO). Letošní vydání přichází v čase výrazného geopolitického napětí mimo jiné na pozadí pokračujících konfliktů na Blízkém východě a na Ukrajině a celé řady dalších problémů nejen z pohledu energetické bezpečnosti.

Jaká jsou klíčová témata aktuálního vydání WEO ?

Letošní vydání WEO pokrývá tři zastřešující a vzájemně související témata. Prvním je energetická bezpečnost, druhý se týká přechodu na čistou energii, který se sice v posledních letech výrazně zrychlil, ale tempo stále nestačí k naplnění klimatických cílů a třetí je nejistota, dnes všudypřítomný faktor jakékoliv prognózy. Například konflikt na Blízkém východě má potenciál způsobit krátkodobě významné přerušení dodávek ropy a plynu, protože přibližně 20 % objemu obchodované ropy a LNG proudí Hormuzským

průlivem. Toto potenciální riziko by však mělo být postupně zmírňováno zpomalováním růstu poptávky po ropě. V jednom ze scénářů povede toto zpomalení do roku 2030 ke zvýšení volné kapacity produkce ropy na 8 milionů barelů denně, vlna nových projektů LNG má ke stejnému datu zvýšit dostupnou exportní kapacitu o téměř 50 %. Všechny scénáře WEO ukazují, že růst celosvětové poptávky po ropě zpomaluje díky zvýšení účinnosti, elektrifikaci a rychlému nárůstu OZE. Podle jednoho scénáře bude do roku 2030 každé druhé prodané auto na světě elektrické. Ve stejném scénáři pokryje prakticky veškerý růst poptávky po energii v letech 2023 – 2035 čistá energie.

Jaké jsou hlavní konkrétní výstupy WEO ?

Zpráva konstatuje, že hlavními riziky pro energetickou bezpečnost a rovněž pro koordinované úsilí o snižování emisí jsou geopolitické napětí a fragmentace. Eskalace konfliktu na Blízkém východě a pokračující ruská agrese na Ukrajině nadále podtrhují trvající rizika energetické bezpečnosti, a to i přes to, že pomalu začínají ustupovat některé z bezprostředních dopadů globální energetické krize z roku 2023. Nezbytné je podle IEA počít se ze zranitelnosti energetického systému, kterou tyto konflikty znovu odkryly. Dalším

problémem je nárůst fragmentace trhů jak s tradičními palivy, tak s čistými energetickými technologiemi. Od roku 2020 bylo celosvětově zavedeno téměř 200 obchodních opatření ovlivňujících technologie čisté energetiky, většina z nich restriktivní povahy. Přechod na čistou energii, který se v posledních letech prudce zrychlil díky politikám jednotlivých vlád i průmyslovým strategiím, se v krátkodobém horizontu potýká s nejistotou ohledně dalšího vývoje obou těchto hybných sil. V zemích, které dohromady zastupují polovinu celosvětové poptávky po energiích, letos proběhly volby a otázky energetiky a klimatu byly jedněmi z hlavních předvolebních témat. Na druhou stranu i přes silnou roli, jakou hraje politické hledisko a nejrůznější stanovené politické cíle, existují ekonomické síly, které pohánějí přesun na čistou energii a podle WEO je aktuální výhled více než kdy jindy komplexní, mnohostranný a vzpírá se unitárnímu pohledu na to, jak by se budoucnost mohla vyvíjet.

Jak rychle se rozvíjí přechod na čistou energetiku ?

Čistá energie vstupuje do energetického systému bezprecedentním tempem. V roce 2023 byla celosvětově navýšena kapacita čisté energie o více než 560 GW. Nasazení však není jednotné, pokud jde o technologie a jednotlivé

**ENERGETICKÁ
POLITIKA EU**

**ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ**

**EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI**

**PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU**

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

**WORLD ENERGY
OUTLOOK 2024**

---

státy světa. Investice do těchto zdrojů každoročně atakují hranici 2 bilionů dolarů, což je téměř dvojnásobek částky vynaložené na nové dodávky ropy, plynu a uhlí. Očekává se, že v roce 2030 bude globální kapacita OZE téměř 10 000 GW (oproti současné hodnotě 4 250 GW). Spolu s jadernou energií, která zažívá znovuoobnovený zájem v mnoha zemích, budou ještě před rokem 2030 OZE generovat přes polovinu světové elektrické energie. Nezpochybnitelným lídrem zavádění zdrojů čisté energie je Čína, která v roce 2023 pokryla celosvětový nárůst kapacity OZE z 60 %. Očekává se, že již na začátku třicátých let 21. století přesáhne výroba elektřiny v čínských solárních elektrárnách celkovou poptávku po elektřině ve Spojených státech. Otázkou ovšem zůstává, jak rychle a efektivně nejen Čína dokáže tuto kapacitu integrovat do svého energetického systému. Mnoho rozvíjejících se ekonomik se navíc potýká s politickou nejistotou a vysokou cenou kapitálu, což jsou faktory brzdící rozvoj čisté energie v těchto oblastech. Podíl investic do čisté energie na rozvíjejících se trzích a v rozvojových ekonomikách mimo Čínu zůstává na 15 % celkového objemu, a to přestože tyto ekonomiky zastupují dvě třetiny světové populace a třetinu celosvětového HDP. Celkově však zůstává momentum čisté energetiky silné; v tomto světle se očekává, že poptávka po všech typech fosilních paliv bude kulminovat do

roku 2030. Obecně poptávka po energii strmě roste, na čemž se nejvíce podílí právě rozvíjející se a rozvojové ekonomiky. Čistá energie zajistí, že globální ekonomika bude moci růst i bez dalšího navýšování objemu těžby ropy, zemního plynu a uhlí.

Jak se vyvíjí trh s elektrickou energií?

Globální poptávka po elektřině celkově roste a do centra pozornosti se tak dostává nový, více elektrifikovaný energetický systém. Spotřeba elektrické energie za poslední desetiletí rostla dvojnásobným tempem, dvě třetiny celosvětového nárůstu pocházejí za posledních deset let rovněž z Číny. Očekává se navíc další zrychlení růstu poptávky. V jednom ze scénářů se dokonce projekce globální

poptávky po elektřině pro rok 2035 zvýšila o 6 % (2 200 TWh) oproti loňskému vydání WEO. Hlavními tahouny tohoto růstu jsou a pravděpodobně budou lehký průmysl, elektromobilita, chladicí systémy, datová centra a rovněž umělá inteligence. Rostoucí spotřeba elektřiny v datových centrech a při využívání umělé inteligence již dokonce má určité silné místní dopady, nicméně v celosvětovém měřítku se zatím jedná o marginální faktor. Do budoucí spotřeby elektřiny také s největší pravděpodobností promluví častější a intenzivnější vlny veder, které vytvoří poptávku po dalších chladicích systémech.